

Vad händer idag?

- Ing
- Ingenjörsmässigt skrivande
- Studieverkstaden
- Paus + röstning Årets Ingenjörsbild
- Fusk, plagiat, feedback
- Grupp, team, projekt
- Prisutdelning
- Företag

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Ingenjörsmässighet - Engineering skills

LTH Ingenjörshögskolan 2017

ITIK certifiering

- Obligatoriska moment + ytterligare moment

LTH Ingenjörshögskolan 2017

ITIK

- Teamarbete
- Projektarbete
- Kommunikation – skriftlig och muntlig
- Internationella och interkulturella aspekter
- Etik
  - Hållbarutveckling
  - Samhälleliga aspekter
  - Arbetsmiljö
  - Sociala aspekter
  - Ekonomiska aspekter
  - Miljöaspekter

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Att skriva är en ingenjörsfärdighet

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Som ingenjör

- Kunna presentera
  - Komplexa samband
  - Processer
  - Beräkningar
  - Etc., etc.....
- **Tydligt**
- **Lättläst**
- **Vem ska läsa?**

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Finns alltid ett syfte

- Dokumentera
  - Processer
  - Skeenden
  - Resultat
  - Etc., etc....

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Andra ska ta del av texten

- Läsa
- Förstå
- Använda sig av den
- Underlag för beslut

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Skrivande i utbildningen

D	E
• Introduktionskursen Referat + Hemsida	• Introduktionskursen Referat + Poster
• Datorarkitekturer Rapport	• Krets- och mät forts Labrapporter
• PUSP-kursen Projektdok + rapport	• Projekt i automation Rapport
• Projekt Åk 3 + Kravkursen Rapport + kravspec	• Examensarbete Rapport + poster
• Examensarbete Rapport + poster	

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Projektdokumentation

Rapporter
 Artiklar
 Presentationer
 Specifikationer
 Expertutlåtande
 Planer
 Manualer
 Etc.,
 etc.....

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Uppgift ingenjörsmässigt skrivande Åk 1

- Läs en vetenskaplig artikel
  - Skriv ett referat + reflektion
  - Granska ett referat + reflektion
  - Fyll i ett granskningsprotokoll
  - Slutinlämning av referat + reflektion + eget granskningsprotokoll
- Informationssökning och handledning
 Studieverkstaden – obligatoriska!

LTH Ingenjörshögskolan 2017

1. Informationssökning

- Informationssökning
  - Sök fram 3-4 artiklar
  - Välj en artikel
- Gruppvis – tider finns i schemat
- Grupperna - på hemsidan
- Uppsamlingsheat - ger extra uppgift (motivera val skriftligt)
  - Missar det – välkommen tillbaka nästa år

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Grupperna för informationssökning

- 22/9 kl. 08-10 – IEA1.01, IEA1.02,
- 22/9 kl. 10-12 – IEA1.03, IEA1.04,
- 27/9 kl. 10-12 – IDA1.01, IDA1.02
- 28/9 kl. 10-12 – IDA1.05, IDA1.06
- 29/9 kl. 08-10 – IDA1.03, IDA1.04
- Uppsamlingsheat den 3/10 kl. 8-10

Sal: C310

LTH Ingenjörshögskolan 2017

2 Läs artikel -> skriv referat + reflektion

- Använd checklistan
- Skickas till Studieverkstaden senast 9/10 kl. 24.00
- Gruppvis möte med Studieverkstaden 16-17/10
- Grupperna läggs på hemsidan
- Uppsamlingsheat 30/10 (inskickat 23/10) - ger extra uppgift (läs en artikel till + skriv referat + reflektion. OBS! Kort om tid)
  - Missar det – välkommen tillbaka nästa år

LTH Ingenjörshögskolan 2017

3. Uppdatera -> skicka till granskare

- Uppdatera referat + reflektion efter kommentarer från Studieverkstaden
  - Skicka referat + reflektion till granskare senast den 10/11 kl. 24.00
  - Granskare meddelas på hemsidan
  - Bevaka att referat + reflektion kommer!
- Skickar inte sitt referat + reflektion -> välkommen tillbaka nästa år

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Granska

- Läs artikel som hör till referatet + reflektion ni ska granska
- Använd checklistan för referat + reflektion
- Fyll i granskningsprotokoll – ligger på hemsidan
- Skicka granskningsprotokollet till författaren av referatet + reflektionen senast den 22/11 kl. 24.00
- Missar granskning - ger extra uppgift (ytterligare granskning)
  - Missar det – välkommen tillbaka nästa år

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Slutversion referat + reflektion

- Uppdatera efter granskningsprotokoll
- Lägg upp på Moodle slutversionen av referat + reflektion + eget granskningsprotokoll senast den 5/12 kl. 24.00
- Godkänd/underkänd
  - Finns chans till komplettering
- Missar deadline - ger extra uppgift (ytterligare artikel att läsa + skriva referat+ reflektion + ytterligare granskning)
  - Missar även detta – välkommen tillbaka nästa år

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Reflektion

- Vilka problem stötte du på?
- Hur löste du problemen?
- Vad har du lärt dig?
- Vad funderar du över i detta skeende?

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Granskning

- Ja/Nej/Delvis-kryssfrågor
- Vilka slutsatser i artikeln återges i referatet?
Sammanfatta!
- Fyra bra saker med referatet och två bra med reflektionen
- Fyra tips på förbättringar av referatet och två tips för reflektionen
- Sätt betyg på referat och reflektion i skala 1-4

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Moodle

Enligt instruktioner på mail och/eller hemsida

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Upphovsrätt (Copyright)

- Texter
- Bilder
- Film
- Musik
- Datorprogram

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Upphovsrätt, plagiat och feedback

- Immaterialrätt
- Upphovsrätt
- Plagiat
- Feedback

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Immaterialrätt

- Patent
- Mönsterskydd
- Varumärke
- Upphovsrätt

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Referat

- Återger en annan text, här en vetenskaplig artikel
- Vad referatet ska innehålla:
  - Artikelns problem eller frågeställning
  - Tidigare resultat eller teorier
  - Vilka metoder?
  - Vad blev resultaten?
  - Slutsatser?
  - Egen reflektion
  - Källförteckning

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Upphovsrätt

- Ekonomisk rätt
- Ideell rätt
- Man har rätt att citera, **gäller dock inte bilder**

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Upphovsrätt

- Ingen ansökan eller registrering behövs
- Gäller 70 år efter upphovsmannens död
- Finns vissa begränsningar även efter 70 år

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Upphovsrätt

- Får man ta vilken bild som helst och använda i sin rapport?
Svar: NEJ!
- Måste ha tillåtelse
- Måste kanske betala

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Upphovsrätt, andra former

- Free art license
- GNU Free Documentation License
- Common documentation license
- BSD free documentation
- Open game license
- **Creative Commons**

LTH Ingenjörshögskolan 2017

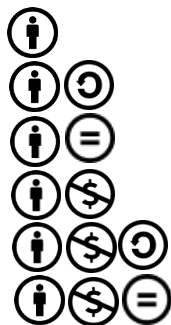
Upphovsrätt, Creative commons

Från Wikipedia:

Ikön	Förkortning	Namn	Förklaring
	by	Erkännande	Tillåter andra att sprida materialet under förutsättning att upphovsmannen anges.
	nc	Icke-kommersiell	Ej kommersiella syften.
	nd	Inga bearbetningar	Verket får inte bearbetas.
	sa	Dela lika	Bearbetade versioner av materialet får endast spridas under samma licens.

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Upphovsrätt, Creative commons

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Plagiat

- Beskriver andras tankar och formuleringar som om de var ens egna
- Beträktas som fusk
- Exempel:
  - Planka text från någon annan rakt av
  - Översätta från en engelsk text till svenska och använda
  - Ta en text från en annan författare och ändra lite på formuleringar

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Citat

- Ska vara av begränsad längd
- Ska markeras genom citattecken eller indrag
- Ska förses med en källa
- OK, men ska bara vara en liten del av en rapport

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Plagiat

Vad får finnas i en rapport?

- Allmänkunskap
- Eget (resonemang, mätningar, experiment, undersökningar, bilder)
  - Metoder
- Andras
  - Citat (ska vara en liten del)
  - Andras resultat (alltid källa)

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Feedback

- Är (nästan alltid) nödvändig för bra texter
- Ta upp det som är bra också
- Det är texten, inte personen, som ska få feedback
- Var specifik
- Tänk på vilkens slags text det är

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Grupper, team och projekt

- Grupper
- Team
- Projekt

LTH Ingenjörshögskolan 2017

En grupps olika stadier

1. Beroende och tillhörighet
  - Försöker lära känna varandra
  - Beroende av ledaren. Trygghet och tillhöra gruppen
2. Skenbart oberoende och konflikt
  - Försöker befria sig från beroendet av ledaren
  - Formar värderingar och normer
  - Konflikter

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Susan Wheelans

En grupps olika stadier forts

3. Tillit och struktur
  - Tillit till varandra och ömsesidigt beroende
  - Kommunikationen blir öppen och uppgiftsorienterad
4. Genomförande och produktivitet
  - Intensivt och effektivt samarbete
  - Blir ett högpresterande team
5. Gruppens upplösning
  - Utvärdering
  - Ger varandra feedback och uttrycker känslor

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Grupp vs team

- Grupp
  - Är lätt att skapa
  - Kan vara löst sammansatt och informell
  - Arbetar tillsammans
- Team
  - Gruppen förvandlas till ett team över tid
  - Samarbetar
    - » en liten grupp människor,
    - » med färdigheter som kompletterar varandra,
    - » dedikerade till samma syfte, mål och approach
    - » och man håller varandra ansvariga för dessa.

The Wisdom of Teams
Kotzenbach och Smith

LTH Ingenjörshögskolan 2017

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Högskolan

Sändare

Mottagare

Sändare **BUDSKAP** Mottagare

LTH Ingenjörshögskolan 2017

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Högskolan

Sändare **BUDSKAP** Mottagare
ÅTERKOPPLING

Kommunikation

Muntlig
Skriftlig
Kroppspråk
Attityd

LTH Ingenjörshögskolan 2017

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Bra kommunikation?

Lyssna

LTH Ingenjörshögskolan 2017

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Lyssna

Aktivt lyssnande
- förstå, tolka, återkoppla

Döm inte
- utgå inte alltid från dina egna
värderingar, tankar, erfarenheter

Respektera

LTH Ingenjörshögskolan 2017

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Respektera

Låt alla komma till tals

Ge återkoppling

Döm inte

Ta vara på varandras styrkor och goda egenskaper

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Högskolan

Undvik **röd** zon

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Högskolan

Undvik **röd** zon

- kan eskalera från grön zon till röd på ett par sekunder

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Högskolan

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Undvik fraser som leder till röd zon

Du vet ju ingenting

Nu får du skärpa dig

Det var en dum idé

Jag bestämmer, inte du

Har du inte läst på?

Hur tror du att jag ska hinna göra det?

Du passar inte in här

Undvik fraser som leder till röd zon

Du vet ju ingenting

Nu får du skärpa dig

Det var en dum idé

Jag bestämmer, inte du

Har du inte läst på?

Hur tror du att jag ska hinna göra det?

Du passar inte in här

RESPEKT

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Försök stanna kvar i **grön** zon

LTH Ingenjörshögskolan 2017

Försök stanna kvar i grön zon

Exempel på fraser som kan vara bra i sådana situationer

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Högskolan

Försök stanna kvar i grön zon

Vi kan nog hitta en lösning

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Högskolan

Försök stanna kvar i grön zon

Kan du beskriva lite mer vad du menar?

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Högskolan

Försök stanna kvar i grön zon

Jag har kanske varit otydlig

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Högskolan

Försök stanna kvar i grön zon

Jag har kanske fel

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Högskolan

Försök stanna kvar i grön zon

Jag lyssnar gärna på dina synpunkter

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Högskolan

Försök stanna kvar i grön zon

Låt oss undersöka det

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Hög

Försök stanna kvar i grön zon

Kan vi inte försöka börja om från början?

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Hög

Om vi hamnar i röd zon

Stanna upp – ta en paus

Försök backa – kan vi se var det gick fel

Var objektiv – döm inte, försök se saken ur den andres perspektiv

Ta hjälp om vi behöver från någon utomstående

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Hög

För ett fungerande team måste man gå igenom olika faser – även konflikter

Det viktigaste är att man löser dem

LTH Ingenjörshögskolan 2017

coach Hög

Uppgift – Vilka 5 rättigheter ska bort?

Ni leder ett land!

- Lös uppgiften i era teambuildinggrupper
- Lämna in svarsblanketten
  - Resultatet på Ing 1b
- Återkom för prisutdelning kl. 15.50 – Årets ingenjörsbild

LTH Ingenjörshögskolan 2017

